

լու համար պարզապէս թէ մեր ներկայ երաժիշտներն ու երաժշտագէտները լաւագոյն ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլային մեր եկեղեցական երաժշտութեան թէ՛ գիտութեան և թէ՛ արուեստին, ուշագրութիւն դարձնելով Ջուզայի այդ պատարագին, և տարւոյն մէջ քանի մը անգամ գտնելով երգել տալով զայն իրենց շրջանակներուն մէջ։ Այդ եղանակը, կրնանք ի յառաջագոնէ իսկ վստահ լինիլ այդ մասին, իսկապէս հայկական է. վստահ լայն եղանակներ որ կը գործածուէր ինքնին մէջ մինչև ներսէն է. Աշտարակեցիի կաթողիկոսութեան ատեն, երբ գեռ Թաշնեանի միջոցաւ Կ. Պոլսոյ եղանակները չէին խուսած Մայր Աթոռոյ շուրջը, իսկապէս անհետացնելով արարատեան նահանգի կեդրոնը և շրջակայքը գոյութիւն ունեցող մեր հին եղանակները։ Զայն ինքնին մէջ Նոր Ջուզայ տարած է 1850ին, Տ. Թաղեան արքեպիսկոպոս Ռէկնապարեան երբ Առաջնորդը զրկուած է հոն՝ Գարսիա - Հնդկաստան։ Իր աշակերտ ձեռնասուն քահանաները

այդ եղանակը յետոյ տարած հն Հնդկաստան, ուր, ինչպէս ակնարկուեցաւ վերև, եւրոպական ձայնագրեայ տպագրութեամբ հրատարակուած է կալկաթայի մէջ Նախ 1897ին, և ապա ի Լայպցիգի։ Այնպէս որ, մինչ Գեորգ Դ.ի կաթողիկոսութեան օրերէն մոռցուած է առ ինքնին մէջ Թաշնեանի պատարագով, և յետոյ նաև ի Ջուզա և՛ նկմայեանի եղանակին անդ մուտ գտնելէն յետոյ, այդ ճամբով ահա մնացած է ի վալկաթայ, Օր. Էմի Արգարի խնամքով, ուր և կ'երգուի ցարդ անխափան։ Հնագիտական տեսակէտով իր ունեցած այդ արժէքէն զատ, անիկա ունի՝ յայտնապէս՝ արուեստագիտական արժէք եւս, իրեն իրապէս կրօնական զգայմամբ և ներշնչումով յօրինուած եղանակ, ինչպէս վկայած են արուեստէն եղող անմեք, և ինչպէս դիւրաւ պիտի զգայ որ և է ունեցողի, որ պիտի կարենայ, զայն լաւած ատեն միայն գէթ, ինքզինքը ձերբազատել երկար ատենէ ի վեր իրեն ունակութիւն գարձած ուրիշ եղանակներու տպագրութենէն։

Ս. ՅԱՎՈՒԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՇԵՆՈՐՀԱԶԱՐԴ Տ. ՍԱՀԱԿ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵԾԻ ՏԱՆԵ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱԳԷՄ

Կիլիկիոյ Ալեփառ Վեհեր, ի լրումն տալիս ինքնին ի վեր տաճած իր ուխտական իղձերուն և մեր ամենուս փափաքին, Ապրիլ 15ի ըշ. երեկոյեան, Պէյրութէ մինչև այս տեղ ութ ժամերու ինքնաշարժով ճամբորդութենէ մը վերջ ժամանեց ի ս. քաղաքս, ամբողջ Միաբանութեան և բովանդակ տեղացի, գաղթական եւ ուխտաւոր ժողովուրդի խանդավառ ոգեւորութեան մէջ։ Իրը գլուխգնդակի, իրեն կ'ընկերանար Տ. Փառնէ Մ. Վրդ. Միկոյանեան, Տ. Թորգոմ Ս. Պատրիարք Հօր Դպրեմանքեան ընկերն ու օծակիցը։

Օր մը առաջ մինչև Հայֆա ընդառաջ գացած էին Լուսարարապետ Տ. Մեսրոպ Սրբազան, Մատենադարանապետ Տ. Կիւրեղ և Աւագ Թարգման Տ. Հայրիկ Վարդապետներ։ Այդ քաղաքին մէջ, տեղւոյն հոգեւոր Տեսուչ Տ. Գարեգին Վարդապետի

և Պատ. Ժողովականաց և ժողովրդեան մեծարանքներն ընդունելէ և կարճ հանգիստ մը առնելէ վերջ շարունակելով իր ճամբան, երեկոյեան ժամը հինգ ու կէսին, մինչ կը հնչէր Մայր Տաճարին միծ զանգը, Վեհափառը իր շքախումբով ժամանեց վանքի աւագ դրան առջև։ Ս. Պատրիարք Հայրը, որ կը սպասէր հոն, եպիսկոպոսական դասուն հետ, յարգանքով ընդունեց Ն. Սրբութիւնը, և առաջնորդեց ի գլուխ Միաբանական Թափօրին որ կազմ և պատրաստ կը սպասէր ներքին բակին մէջ և ինք ելաւ պատրիարքորան։— «Հըրաշափառ»ով՝ Վեհը առաջնորդուեցաւ ի Մայր Տաճար, ուր իր ուխտի երկրպագութիւնը կատարեց Ս. Գլխադրի սեղանին առջև, մինչ ժառանգաւորներ կ'երգէին «Որ էնն յետեւեան»։ ապա «Ուրախ լեր» շարականի երգերով ճանաչուեցաւ

աւագ խորանի բեմին տոջեւ. կանոնական սաղմոսներէ և մաղթանքներէ վերջ, Վեհափառը, նուազ բայց թրթռուն ձայնով, շնորհակալութեան խօսք մ'ուղղեց Միաբանութեան և ժողովուրդին, յորդորական խորհրդածութիւններով խառն: Ապա սերբ որ բացուինք իրարմէ ելանք Պատրիարքարան, որուն մօտքին առջեւ կը սպասէր Ս. Պատրիարք Հայրը: Զահագարգ մեծ սրահին մէջ, Ս. Պատրիարք Հայրը բարի գալըստեան ուղերձ մ'ըլաւ, իր և ամէնուն ուրախութիւնը յայտնելով անոր գալստեանը համար այս նուիրական վայրերուն մէջ, ուր ն. Սրբութիւնը իր պատանեկութեան և երիտասարդութեան քաղցրիկ օրերուն և հասուն հասակի լիցունկ գործունէութեան կազդուրիչ յիշատակներով աստիճան մը ևս պլտի խնկէր իր ալեւոր հասակին օրհնութեան պսակը: Վեհափառը հայրական սիրուն խօսքերով պատահախանց այդ ուղերձին, յայտնելով թէ իր ջերմ փափաքն էր գալ և անգամ մը ևս տեսնել Հայ-Երուսաղէմը, իր ներկայ բարգաւաճ դրութեան մէջ, և մխրթաբաւիլ: — Բոլոր ներկայից իր օրհնութիւնը անգամ մը ևս ձօնելէ և ամենուն աջամրոյրն ընդունելէ վերջ, ն. Սրբութիւնը հաճեցաւ ընթրիլ Ս. Պատրիարքին և Ս. եպիսկոպոսաց հետ. և յետոյ քաշուեցաւ իրեն համար յատկապէս կահաւորուած յարկարածինը, որ եղած է երբեմն բնակարան հոգեւոյս իրիմեան և Իզմիրեան ա. կաթողիկոսներու, իրենց Երուսաղէմ եղած ժամանակ:

Վեհափառը այդ օրէն ի վեր ցայսօր կը փոխ այդ յարկարածինին մէջ, ամէն օր ընդունելով Ս. Պատրիարք Հօր և Միաբանութեան, ուխտաւորաց և երեսօղէմացի և և գաղթական ազգայնոց այցելութիւնը, և առարկայ՝ ամէնուն յարգալից սիրոյն:

Ապրիլ 18ի Եջ. օրը, Ս. Պատրիարք Հօր առաջնորդութեամբ այցելեց Ժառանգաւորաց Վարժարանը, ուր ընդունուեցաւ երգախառն մեծարանքներով և Տեսուչ Տ. Տիրան վրդ.ի ուղերձով, և օրհնեց ուսանողութիւնը: Յետոյ անցաւ նորաշէն Կիւլպէնկեան Մատենադարանը և Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանը: Յաջորդ օրը, Ուրբաթ, առաջնորդութեամբ Տ. Մեքրոպ Սրբազանի և ընկերակցութեամբ վարդապետա-

նէրու, գնաց Բիթղիէէմ, յուխտ Ս. Ծըննդեան տաճարին:

Իր փափաքին համաձայն, ապրիլ 20ի շաբաթ օրը, Մայր Տաճարին մէջ, կատարուեցաւ հոգեհանգիստ՝ իր հանգուցեալ ծնողաց հոգեոյն համար. ներկայ էր ինքն եւս, ձախակողմեան դասապլխին դրուած չքեղ զահու մը վրայ. Ս. Պատրիարքը օրուան տօնին առթիւ իր քարոզին խառնեց սրտագին օրհնութիւն՝ ն. Սրբութեան երջանիկ ծնողաց յիշատակին և բարեմաղթութիւններ իր կենաց համար:

Ապրիլ 24ի աւագ Դշ. օրը, ամբողջ Միաբանութեան ընկերակցութեամբ գնաց ի Ս. Յարութիւն, ուր մօտք գործեց հանգիստնոր «հրաշափառ»ով: Երթին և դուրձին, ճանապարհին՝ տեղ տեղ գորգեր տարածած էին ազգայիններ, և դաւարազարդ կամար մը կազմած:

Մաղկազարդի երկիւղին, Վեհափառը հաճեցաւ իջնել Մայր Տաճար, և ինքնին կատարել Դռնբացէքի սրտաշարժ երգը, կիսով չափ կտրաքամակ երևոյթովը, դողողով ձայնին գրաւիչ հրապարկովը և հարապետական պատկառանքին շուքովը առինքնելով ամէնուն սիրտերը:

Կը յուսանք աւելի քան եօթնեակ մը օրեր վայելել դեռ անոր հայրական ներկայութիւնը:

Ութուն և վեց տարեկան այժմ, թէև ծերութեան խորշմը բռնած է արդէն իր վեհ կերպարանքը, բայց սուր է տեսողութիւնը, որ չի ճանչնար դեռ ակնոց: Սուր է նոյնպէս լսողութիւնը. բայց մանաւանդ առողջ է միտքով, դատողութեամբ և յիշողութեամբ. իր տեսակցութիւնը համեստ է և գրաւիչ. խոնարհ՝ հոգւով, կ'ընդունի ամենէն փոքրիկն ու աննշանն անգամ. իր յարաբերութիւններուն մէջ աչալուրջ և կշռադատող, համակրանք և յարգանք կ'ազդէ ամէնուն: Իրեն համար է կարծես աստուածաշնչական խօսքը. «Մեր ի տանէ քումմէ մի պակասեսցի»:

ԱՄՍՕՐԵԱՑ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ Ապրիլ ամսուան ընթացքին, Ս. Աթոս ՏՅՈՒՐԵԹ Ժողովով վեց անգամներ ի նիստ գումարուեցաւ, զբաղելով իր իրաւասութեան մէջ եղած խնդիրներով:

● Բշ. 1 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարք Հայրը քանի մը օրուան հանգստի համար երկքով իջաւ, Տ. Եղիշէ Վարդապետին հետ:

● Եշ. 4 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարք Հայրը վերադարձաւ Տ. Եղիշէ Վրդ. ի և Տ. Շառաշը Վրդ. ի հետ, որ երկու օր առաջ գացած էր Երէքով:

— Երեկոյան Եկեղեցիի ժամերգութեան առնել, փոխան Ս. Պատրիարք Հօր. քարոզեց Տ. Տիրան Վարդապետը. Սաղմոսներու վերլուծմամբ բացատրեց թէ զԱստուած գանելու, ճանաչելու և սիրելու համար անհրաժեշտ է որ մարդ իր հոգիին անշտտ եւ ամայի անապատը տեսնէ եւ զգայ:

— Ս. Պատրիարք Հօր այցելեց Գարա փոռահարի գերմանական հայ որբանոցի ուսուցիչներէն Պ. Կերհարտ Շնայտեր:

● Եր. 6 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարք Հայրը եւ Միրանդալեան, Երեկոյին, շրջապատուած թափօրով գացին ի Ս. Յարութիւն, և Կիրակամոսի ժամը պաշտեցին ի Ս. Լուսաւորիկ:

● Կիր. 7 Ապրիլ (Շախաւործի Կիր. ըստ Ղ. Տ.) — Գիշերային և առաւօտու ժամերգութեան զպաշտուեցան ի Ս. Լուսաւորիկ. ապա Ս. Պատրիարք Հայրը հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուց Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ, և քարոզեց աղօթքի կարեւորութեան մասին. բացատրեց թէ աղօթելով ոչ թէ մեր կամքը կը հրահրենք Աստուծոյ վրայ, այլ Անոր սէրը, այսինքն բուն իր կամքը, կը հրահրենք մեր վրայ: — Կէս օրէ վերջ, Ս. Պատրիարք Հայրը, չորս չափապատած քանի մը Վարդապետներէ, պատուով թէյ մեծարեց գերման երաժշտագէտ Տօքթ. Վօլֆի:

● Բշ. 8 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարք Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Ռուբէն Սրբազանի, այցելեց Գերմանական հիւանդանոցը՝ Տ. Մատթէոս Սրբազանին:

● Դշ. 10 Ապրիլ. — Ի տեղի Տ. Մկրտիչ Սրբազանի, Տ. Կիրեղ Վրդ. քարոզեց այսօր ի Ս. Թորոս, հաշու ժամուէ, կանանց դասուն, խօսելով քրիստոնեայ մօր ծնողական պարտականութեան մասին:

— Կալուածոց Տեսուչ Տ. Սիւրի Վարդապետ և զիւսեանց Պ. Կարապետ Նուրբան Յովսէփ գացին, գերեզմանեան վերաբերելու խնդրով տեսակցելու համար տեղւոյն կառավարութեան հետ, երեկոյան զարման:

● Եշ. 11 Ապրիլ. — Երեկոյան Եկեղեցիի ժամուէ, Ս. Պատրիարքը քարոզեց. ներկայացուց հեռիքի ունայնութեան մասին ժողովողի խորհրդածութիւնները. բացատրեց թէ այդ յռետես գրքին գոյութիւնը Աստուածաշունչին մէջ՝ հեռ գրչի զանկապական ըլլալի՝ պէտք է նկատել յոյժ բնական Նոյն իսկ, քանի որ Ս. Գիրքը, որքան աստուածային՝ նոյնքան է մարդկային մատան մէջ է. զայն ցոյց տուաւ իրեն նկարագրութիւնը

նր հանգրուանի մը, արտայայտութիւնը հոգեկան վիճակի մը, որուն մէջէն պէտք է անցնել մեզ՝ մեր առ Աստուած վերելքին մէջ:

— Հանգիտ Տ. Մատթէոս Սրբազանի (տեսնել թաղման եւայն մանրամասնութիւններուն համար ՍՄԻՆԻՍԻ այս Թիւի մանագրական էջը):

● Եր. 13 Ապրիլ. — Որովհետեւ այս տարի, օգի խառութեան պատճառով, Տնտեսի Կիրակիին չէինք կրցեր երթալ Համբարձման լեռը, ուր վաղուց սովորութիւն և իրաւական կանոն է անգամ մը պաշտամունք կատարել և Ս. Պատարագ մատուցանել ուխտաւորաց հոգեւոր մխրթարութեան համար, որոշուեցաւ վաղը կատարել այդ պարտականութիւնը: Ուստի՝ այս իրիկունէ՝ Միարանութեան եւ աշակերտներու մեծ մասը գացին, հոն պաշտել կիրակատի ժամը և կատարել զիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւն, հանդերձ մատուցմամբ գիշերային Ս. Պատարագի, բուն Համբարձման մատարան մէջ, որ է այժմ նոյն առնել մզկիթ իւրամասց:

● Կիր. 14 Ապրիլ. — Հանգիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Համբարձման ընթացքի մեր անփական բաժինին մէջ, տաղաւարի ներքեւ: Քարոզեց Տ. Եղիշէ Վրդ. բնաբան առնելով շէտ անաւանաւ եւ ընդ ձեռք եմ զամենայն աւուրել մինչև ի կատարել ձեռնարկին: Բացատրեց թէ առաքելութեան եղած այս խոստումը իրականացած է զարեւու ընթացքին, իր Եկեղեցիին տարած հոգեւոր ու բարոյական յաղթանակով, և այս եղած է շնորհիւ Տիրոջ իր Եկեղեցիին հետ միշտ ներկայ եղած լինելու հանգամանքին:

— Իրիկուան դէմ, Տ. Մեծոպ Սրբազան, ընկերակցութեամբ Տ. Կիրեղ և Տ. Հայրիկ Վարդապետներու, չափա քանաց՝ ընդ առաջ Կիլիկիոյ ալեքսանդր վեհին:

● Բշ. 15 Ապրիլ. — Տ. Սահակ Սրբազան Կաթողիկոս ժամանեց (տեսնել մանրամասն էջը):

● Դշ. 17 Ապրիլ. — Ճաշու ժամուն, Տ. Տիրան Վրդ. խօսեցաւ կանանց, ներկայացնելով Տիմօթէոսի մայրը, որ հակառակ հեթանոս ամուսնին մոռնեալուն՝ կրցաւ առաքել մը պարտաւորել իր զաւակին մէջ, չեշտեց մայրական սիրոյ դանձը ի բարին միայն շահաւորելու հարկին վրայ:

● Եշ. 18 Ապրիլ. — Երուսաղէմի Անկիլեան Եպիսկոպոսը, երկու քահանայից հետ, այցելեց Տ. Սահակ վեհին: Երեկոյան Եկեղեցին քարոզեց Սրբազան Պատրիարք Հայրը. ի շարունակութիւն անցեալ շաբթուան խօսածին, բացատրեց թէ ներկայ կանանցի մեղի պատճառով տառապանքներէն՝ փոխանակ յուսահատութեան՝ խթանող, միզող և բարձրացնող զօրութիւն մը պէտք է ստանալ. այս աշխարհէն է որ հանդերձելին յոյր կը տանալ իր խոյանքը. այն կանանքը յաւիտեանականութեան մարգարանն է. ուր անգործ մարդիկը չի կրնար շահիւ և ուխել:

● Եր. 20 Ապրիլ. — Վաղուան Ծաղկազարդի տօնին առթիւ. Երեկոյան շրջապատուեցան հանգիսաւոր մուտք ունեցանք ի Ս. Յարութիւն:

● Կիր. 21 Ապր. — Գիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնը կատարուեցան և Ս. Պատարագ

մատուցուեցաւ Ս. Գարուբեան մեր վերնամասերան մէջ։ Այս Ս. Գերգիմանին շուրջը կատարուեցաւ երբեքարձ հանդիսաւոր մեծ թափօր, համազգային յոյժ հոծ բաղմունքեան մը մէջ, հետեւորդութեամբ Վաստիւկ Ստորոգոյ։

— Երեկոյեան Դոնքալէքի մեծահանգեալ արաբողութիւն ի Մայր Տաճարին, Յետ ժամերգութեան ուխտաւորներէն նպաստի հանգանակութիւն Մամբրէյէնի թղթախտութեամբ Ժամանին համար։

● Առաջ ԳՆ. 23 Ապրիլի. — Լատինական Զատուկին համար շնորհաւորութեան այց տուաւ Ս. Պատրիարք Հայրը Ֆրանչիսկեան Միաբանութեան, Լատին Պատրիարքարանին, Անկիւրեան Եպիսկոպոսարանին։ Միւս փոքր կաթոլիկ հասարակութեանց այցելեց պատր. փոխտնօր. Ս. Միգրիլի Ս.։

● Առաջ ԵՆ. 25 Ապրիլի. — ձայն տաւաւ Ս. Պատրարքը մատոյց Տ. Միգրոյ Սրբազանը, Երեւոյեան ժամուան, Ռոմալուայի արարողութիւնը կատարեց Ս. Պարքը, Հայրը, մեծ հանդիսաւորութեամբ, ի ներկայութեան միջազգային մեծ բաղմունքեան. դասը լեցուցած էին եւրոպացիներ։

● Առաջ Ուրբաթի 26 Ապրիլի. — Խաւարուսի գիշերին կարգը կատարուեցաւ պատկառաղութեամբ խորհրդաւորութեամբ, ամբողջ ժողովուրդը միասին երգեց Ենորհալոյ Տաճարեանը, տպագրեալ թղթիկներու վրայ։ Սրբազան Պատրիարքը Հայրը քարոզեց. նկարագրեց խաչելութիւնը, բացատրեց անոր խորհուրդը, Քրիստոսի փրկչական գործնական պատգամներն իրական նկարագրեց այց տուաւ ուրիշները փրկելու իր ամենակարողութեանը հետ՝ ինքզինքը փրկելու իր կամաւոր անկարողութեանը մէջ։

— Երեկոյեան ժամուան կատարուեցաւ թաղման նախատեսակը, յոյժ սրտառուէ հանդիսաւորութեամբ։

● Առաջ ԵՐ. 27 Ապրիլի. — Առաւօտեան ժամը 8-30ին, փոքր թափօր մը մեկնեցաւ Ս. Գարուբեան, գլխաւորութեամբ առաջ թարգման Տ. Հայրիկ Վրդ.ին, որ բացաւ Ս. Գարուբեան Տաճարին դուռը, ժամը 10-30ին, Ս. Պատրիարքը մեկնեցաւ հանգրծման Միաբանութեամբ Նախապատրաստական գործողութիւններէ վերջ. ժամը 1ին կատարուեցաւ լուսահանութիւնը, ցնծալին խաչնախապատրաստութիւնը, ցնծալին խաչնախապատրաստութիւնը մէջ. մեր լուսահանէ եր Տ. Մուշեղ Վրդ.։ որ բացառիկ արտօնութեամբ թագկեց և նախագահեց մեր թափօրին։ — Վերագարծին Ս. Գարուբեան, երեկոյին՝ Ս. Գարուբեան Մայր Տաճարին մէջ ժառանգուեցաւ ձգբազալոյցի Ս. Պատրարքը։ Յետոյ Միաբանութիւնը երգելով ելաւ սեղանատուն։

● Կիր. Զատիկ 28 Ապրիլի. — Քրիստոսի Ս. Գերգիմանի վրայ դատական Ս. Պատրարք մատոյց Տ. Միգրիլ Սրբազան, որ եւ քարոզեց, ֆրէկին յարուսթիւնը բացատրելով պատմական, խորհրդական և բարոյական երբեք անհանգիստներ։ Պատրարքի աւարտումէն վերջ, Ս. Պատրիարքը Հայրը, Միաբանութիւնը եւ բոլոր ժողովուրդը վերագարծան վանք և Քրիստոս յարեաւ երգելով ելան պատրիարքարան, որ Ն. Ամենապատուութիւնը քարեմաղթական ուղերձ մը բաւ ներկայից։ — Իրիկունը վանքի մեծ հրապարակին մէջ կատարուեցաւ հանդիսաւոր անդատանք։

● ԲՆ. 29 Ապրիլի. — Մայր Տաճարին մէջ մեծահանգեալ Ս. Պատրարք մատոյց Ս. Պատրիարքը Հայրը և քարոզեց «Ճանաչել զՆա և ըզգորութիւն յարութեան նորա» քնարանով. բացատրեց թէ Քրիստոսի յարութեան հաւատքը կենդանի զօրութիւն մը եղած է քրիստոնէական համար, իմացական և բարոյական տեսակէտներով. վստիկ անոր պտուղն է նկեղեցոյ վարդապետութիւնը և քրիստոնէական կենսանք. Յետ պատրարքի, երբեքարձ մեծ թափօր կատարուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ, որուն ղ գլուխ՝ Ս. Պատրիարքը կենաց փայտի խաչն ունէր ի ծռոն, ամպովանի ներքեւ ի վերջոյ, Ն. Ամենապատուութիւնը կնքեց արարողութիւնները ուխտաւորաց ուղղութեան ուղիներ ի բարեմաղթութեան ազգու խօսքերով։ — Երեկ եւ այսօր, շնորհաւորական այցելութեան եկան Սրբազան Պատրիարք Հօր Բարձր Գոմիսէրին ներկայացուցելով, Երուսաղէմի կառավարիչը, Երուսաղէմի քաղաքապետը, Երուսաղէմի Անկիւրեան Եպիսկոպոսը, Երուսաղէմի Սկովփական երէցը իր տիկնոջ հետ. Մարտիկ Վարդապետներ, Երուսաղէմի մեծ Միւֆթի Էֆենտին։

● ԴՆ. 30 Ապրիլի. — Սրբազան Պատրիարքը Հօր եւ Միաբանութեան այցելութեան եկան Ֆրանչիսկեանց մեծաւորը՝ առաջիկայից ժողովով, Լատին Ս. Պատրիարքը՝ իր փոխտնօր Եպիսկոպոսին և երեք քահանայից հետ, Ռուսաց Եպիսկոպոսը, Վստիկ Եպիսկոպոսը՝ իր միաբանութեան հետ, Ասորի Եպիսկոպոսը՝ իրենցերով, Հապէշներու Մեծաւորը՝ իր միաբանութեամբ, Յոյն կաթոլիկ Երուսաղէմը, Քէրթնի շէյխը։ — Իսկ ժամը 11ին Ս. Պատրիարքը Հայրը. ընկերակցութեամբ Տ. Միգրոյ և Տ. Միգրիլ Սրբազաններու և ուրիշ Վարդապետաց շնորհաւորական այցելութեան գնաց Յուսեաց պատրիարքարան։

ՀԱՆԳԻՍՏ

Տ. ՄԱՏԹԷՈՍ Ա. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱՅՈՐԾԵԱՆԻ

Վիշուն ունինք դարձեալ արձանագրելու նոր և կարեւոր կորուստ մը, զոր ունեցաւ Ս. Աթոռոյ Միաբանութիւնը յանձին իր երկնայայտ անգամին, ձերանի Տ. Մատթէոս Սրբազանի, որ խաղաղութեամբ հանգաւ ի Տէր, Ապրիլ ամսոյ 11ին։